

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/181/2024
Identifikačné číslo spisu:	6623201294
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6623201294.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Compagra s.r.o., Lučenec, Partizánska 1070/4, IČO: 50087134, zaniknutý dňa 13. 06. 2024 v dôsledku zlúčenia a ktorého právnym nástupcom je AGRICOMP s.r.o., Lučenec, Ulica partizánska 1070/4, IČO: 47453702, zastúpený AK Antol, s.r.o., Pezinok, Hviezdoslavova 546/14, IČO: 47257024, proti žalovanému K. J., narodenému XX. S. XXXX, V., Q. XXX, právne zastúpenému Mgr. Michalom Kurnotom, advokátom, Žaškov, Pál'ovská 400/5, IČO: 53423992, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 16C/21/2023, o dovolaní právneho nástupcu žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2024 sp. zn. 14Co/12/2024-148, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2024 sp. zn. 14Co/12/2024-148 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. októbra 2023 č.k. 16C/21/2023-117 vyhovel žalobe žalobcu Compagra s.r.o., so sídlom Partizánska 1070/4, Lučenec, IČO: 50087134 a vo výroku I. nahradil súhlas žalovaného k uzatvoreniu kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu v znení:

Kúpna zmluva uzatvorená podľa § 588 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len zmluva) uzatvorená medzi predávajúcim: K. J., rod. J., narodený XX. XX. XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvalý pobyt Q. XXX, XXX XX V. (ďalej len predávajúci) a kupujúcim Compagra, s.r.o., IČO: 50087134, so sídlom Partizánska 1070/4, 984 01 Lučenec (ďalej len kupujúci), (predávajúci a kupujúci budú v ďalšom texte spoločne označení ako zmluvné strany).

1 Predmet zmluvy

1.1. Predávajúci je podielovým spoluvlastníkom s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 2/9 k pozemku zapísanému v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Lučenec, odborom katastrálnym pre obec V., k.ú. V., evidovanému na liste vlastníctva číslo XXXX ako parcela registra „E“, parcelné číslo

XXXX/X o výmere 97.886 m², druh pozemku: lesný pozemok.

1.2. Predmetom prevodu vlastníckeho práva podľa tejto zmluvy je spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 2/9 k nehnuteľnosti špecifikovanej v bode 1.1. tohto článku.

1.3. Predávajúci touto zmluvou predáva/prevádza na kupujúceho za kúpnu cenu uvedenú v článku 2 bod 2.1. tejto zmluvy spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 2/9 k pozemku špecifikovanému v bode 1.1. tohto článku tejto kúpnej zmluvy.

1.4. Kupujúci touto zmluvou kupuje/nadobudne za kúpnu cenu uvedenú v článku 2 bod 2.1. tejto zmluvy spoluvlastnícky podiel predávajúceho vo veľkosti 2/9 k pozemku špecifikovanému v bode 1.1. tohto článku tejto zmluvy do svojho podielového spoluvlastníctva.

2 Kúpna cena a platobné podmienky

2.1. Zmluvné strany sa dohodli, že kúpna cena za prevádzaný spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti špecifikovanej v článku 1 bod 1.1 je stanovená ich dohodou na sumu, ktorá predstavuje cenu vo výške 20 centov/m², slovom dvadsať eurocentov za jeden meter štvorcový, to znamená úhrnom za prevod spoluvlastníckeho podielu, ktorému zodpovedá 21.752,44 m², je kúpna cena vo výške 4.350,50 eura (slovom štyritisícristopäťdesiat eur a päťdesiat eurocentov), (len kúpna cena).

2.2. Zmluvné strany sa dohodli, že kúpna cena za touto zmluvou prevádzaný spoluvlastnícky podiel na predmetnej nehnuteľnosti bude kupujúcim predávajúcemu zaplatená v hotovosti v plnej sume 4.350,50 eura (slovom štyritisícristopäťdesiat eur a päťdesiat eurocentov) pri podpise tejto zmluvy.

3 Prevod a nadobudnutie vlastníckeho práva

3.1. Návrh na vklad vlastníckeho práva podľa tejto zmluvy do katastra nehnuteľností vedeného príslušným Okresným úradom, katastrálny odbor (ďalej len návrh na vklad) podajú zmluvné strany bez zbytočného odkladu po podpise zmluvy. Zmluvné strany sa zaväzujú poskytnúť si navzájom súčinnosť potrebnú pre podanie návrhu na vklad a/alebo v konaní o tomto návrhu. Návrh na vklad môže podať každá zo zmluvných strán aj samostatne.

3.2. Zmluvné strany sa zaväzujú poskytnúť si navzájom súčinnosť potrebnú pre podanie návrhu na vklad a/alebo v konaní o tomto návrhu. Správny poplatok spojený s prevodom a vkladom vlastníckeho práva v prospech kupujúceho do príslušného katastra nehnuteľností uhradí kupujúci.

3.3. Vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu na prevádzanej nehnuteľnosti špecifikovanej v článku 1 bod 1.1. tejto kúpnej zmluvy so všetkými ním súvisiacimi právami a povinnosťami nadobúda kupujúci povolením vkladu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho do katastra nehnuteľností vedeného Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor podľa tejto zmluvy.

3.4 V prípade, ak Okresný úrad Lučenec, katastrálny odbor z akýchkoľvek dôvodov preruší konanie o návrhu na vklad, sú zmluvné strany povinné v lehote určenej v rozhodnutí Okresného úradu Lučenec, katastrálneho odboru o prerušení katastrálneho konania uskutočniť všetky právne úkony potrebné k odstráneniu nedostatkov, pre ktoré došlo k prerušeniu konania o návrhu na vklad a zároveň bezodkladne podať dodatok k už podanému návrhu na vklad alebo odstrániť iné vady návrhu na vklad alebo zmluvy.

4 Odovzdanie a prevzatie nehnuteľnosti

4.1. Zmluvné strany sa dohodli, že dotknutá nehnuteľnosť v príslušnom spoluvlastníckom podiele sa považuje za odovzdanú a prevzatú kupujúcim dňom podpisu tejto zmluvy všetkými zmluvnými stranami. Podpis osobitného preberacieho protokolu sa nevyžaduje.

5 Spoločné a záverečné ustanovenia

5.1. Zmluvné strany sa dohodli, že právne vzťahy, ktoré nie sú upravené touto zmluvou sa budú spravovať ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

5.2. Túto zmluvu možno meniť alebo doplniť výlučne iba v písomnej forme, a to očíslovanými dodatkami odsúhlasenými oboma zmluvnými stranami.

5.3. Táto zmluva sa vyhotovuje v štyroch vyhotoveniach s platnosťou originálu, z ktorých jedno

vyhotovenie obdrží predávajúci, jedno kupujúci a dva budú určené pre potreby vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

5.4. Zmluvné strany prehlasujú, že táto zmluva bola spísaná podľa ich slobodnej a pravej vôle, určite, vážne a zrozumiteľne a že nebola uzavretá v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok, pričom na znak svojho súhlasu s ňou a jej obsahom ju vlastnoručne podpisujú.

K. J. Compagra s.r.o.,
Predávajúci S. J., konateľ
Kupujúci

6. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania (výrok II.).

7. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 31. júla 2024 sp. zn. 14Co/12/2024-148 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania žalovanému v rozsahu 100% v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich výške.

7.1. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v súdnej veci správne zistil skutkový stav veci, avšak vyvodil nesprávne právne závery vo vzťahu k uplatnenému nároku - nahradenia súhlasu žalovaného k uzatvoreniu kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, ktorého sa žalobca voči žalovanému domáhal z dôvodu, že bolo porušené predkupné právo žalobcu, ako podielového spoluvlastníka pozemku evidovaného na LV č. XXXX., pozemok parc. reg. „E“, parc. č. XXXX/X o výmere 97.886 m², lesný pozemok nachádzajúci sa v k. ú. V. z dôvodu, že žalobcovi nebola pôvodnými spoluvlastníkmi uskutočnená ponuka na kúpu spoluvlastníckeho podielu. Kúpna zmluva pôvodných spoluvlastníkov Z. K. (spoluvlastník podielu o veľkosti 1/9 v pomere k celku) a Y. K. (pôvodná spoluvlastníčka spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/9 v pomere k celku) bola so žalovaným uzavretá dňa 30. 08. 2021, pričom žalobca v žalobe tvrdil existenciu dohody o výkone predkupného práva medzi žalobcom a spoločnosťou AGRICOMP s.r.o. so sídlom Lučenec, Partizánska 1070/4, ako spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, ktorú uzavreli dňa 07. 02. 2023. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobu, ktorou sa pôvodne žalobca 1/ Compagra s.r.o. so sídlom Lučenec, Partizánska 1070/4 a žalobca 2/ AGRICOMP s.r.o. so sídlom Lučenec, Partizánska 1070/4 domáhali nahradenia prejavu vôle žalovaného tak, že v právnom postavení predávajúceho uzatvára so žalobcom 1/ v právnom postavení kupujúceho kúpnu zmluvu s obsahom, ktorý tvorí návrh rozsudového výroku, pričom následne žalobca 2/ spoločnosť AGRICOMP s.r.o. v rámci predbežného prejednávania sporu dňa 04. 09. 2023 zobral žalobu späť, súd prvej inštancie uznesením č. k. 16C/21/2023 - 73 zo dňa 04. 09. 2023 konanie o žalobe žalobcu 2/ proti žalovanému zastavil (výrok I.). Žalobcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania (výrok II.), uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06. 10. 2023. Následne žalobca Compagra s.r.o. písomným podaním zo dňa 22. 09. 2023 navrhol zmenu žaloby podľa § 139 CSP, súd prvej inštancie uznesením č. k. 16C/21/2023 - 113 zo dňa 13. 11. 2023 pripustil zmenu žaloby, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 11. 2023.

7.2. Odvolací súd k najzásadnejšej námietke žalovaného, že súd prvej inštancie sa odchýlil od doterajšej rozhodovacej praxe s poukazom na názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/91/2008 s poukazom na to, že aj súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa odchýlil od doterajšej rozhodovacej praxe, ktorú „zaviedol“ NS SR v rozsudku 2Cdo/91/2008, uviedol, že túto odvoláciu námietku považuje za dôvodnú. Z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.) vyplýva, že v prípade, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117 O.z.). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Podľa ustanovenia § 603 ods. 3 O.z., ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované. Podľa ustanovenia § 40a O. z., ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, §

589 a § 701 ods. 1 O. z., považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Odvolací súd poukázal na to, že ustanovenie § 140 O. z. neobsahuje ďalšiu právnu úpravu vecného predkupného práva a na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať právnu úpravu o predkupnom práve (zmluvnom predkupnom práve upravenom v ustanoveniach § 602 až 606 O.z.). Predkupné právo podielových spoluvlastníkov je zákonným predkupným právom v zmysle ustanovenia § 140 O.z.. V rámci predkupného práva v zmysle § 140 O.z. má spoluvlastník právo kúpiť vec od iného spoluvlastníka, ak tento iný spoluvlastník chce svoj spoluvlastnícky podiel previesť, pričom má svoj spoluvlastnícky podiel ponúknuť oprávnenej osobe. V súlade s ustálenou súdnou praxou, spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva v zmysle § 140 O.z., má pri porušení povinnosti zo strany spoluvlastníka, ktorý je povinný z predkupného práva na výber, či a) sa bude žalobou domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu (v zmysle § 40a O.z.), b) bude sa domáhať voči nadobúdateľovi (tretej osobe ako singulárnemu právnomu nástupcovi pôvodného podielového spoluvlastníka), aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od pôvodného podielového spoluvlastníka; ak nadobúdateľ jeho výzve nevyhoví, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa; žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu nahradí v tomto prípade chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa, c) uspokojí sa s tým, že mu zostáva predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi. Zákon v uvedených ustanoveniach ponecháva oprávnenému spoluvlastníkovi voľbu, či vôbec, prípadne ktoré z týchto riešení zvolí (viď. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/122/2009). Iba v prípade, že ide o prevod blízkej osobe, predkupné právo ostatní spoluvlastníci nemajú.

Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal odklon súdu prvej inštancie od právneho názoru Najvyššieho súdu SR, vysloveného konkrétne v rozhodnutí 2Cdo/91/2008, túto odvolací súd považoval za dôvodnú. V súlade s názorom vysloveným Najvyšším súdom SR v rozhodnutí 2Cdo/91/2008 uviedol, že žalobca má nárok len na pomernú časť podielov podľa veľkosti jeho vlastného spoluvlastníckeho podielu; nemá nárok aj na pomernú časť podielu ďalšieho podielového spoluvlastníctva spoluvlastníka, a to konkrétne obchodnej spoločnosti AGRICOMP s.r.o. so sídlom Lučenec, a to aj napriek tej okolnosti, že spoločnosť AGRICOMP s.r.o. so sídlom Lučenec, pôvodne žalobca 2/ sa domáhal nahradenia prejavu vôle žalovaného vo vzťahu k žalobcovi 1/ spoločnosti Compagra s.r.o. so sídlom Lučenec a tiež napriek existencii dohody o výkone predkupného práva uzavretej dňa 07. 02. 2023, t.j. po uzavretí kúpnej zmluvy pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi so žalovaným, vychádzajúc z názoru najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/91/2008 zo dňa 12. 05. 2009, v ktorom najvyšší súd okrem iného vyslovil názor, že dohodu obídených spoluvlastníkov nemožno považovať za dohodu v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka o výkone predkupného práva, pretože takúto dohodu mohli spoluvlastníci uzavrieť iba po splnení ponukovej povinnosti (ku ktorej v danom prípade nedošlo) v súlade s § 605 Občianskeho zákonníka. S prihliadnutím na odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie vo vzťahu k odklonu od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/91/2008, preskúmaním veci odvolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by sa súd prvej inštancie mal odkloniť od názoru vysloveného najvyšším súdom, pričom odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že v zmysle čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP je možné legitímne očakávať rozhodnutie sporu v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu definoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017, v ktorom uviedol, že „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj jednotlivě v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré, neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, príp. tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. Rovnaké stanovisko zaujal Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/211/2017 alebo v uznesení sp. zn. 3Cdo/170/2018. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávané Najvyšším súdom ČSSR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. 12. 1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 a 1986 pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami

demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou (R 71/2018). Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu ČR s poukazom na to, že sa k tejto judikatúre prikláňa, odvolací súd uvádza, že pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia súdov Českej republiky s výnimkou vyššie uvedeného obdobia.

Odvolací súd poukázal na to, že predkupné právo podľa § 140 O. z. má vecno-právny charakter, vzniká zo zákona a predpokladom jeho existencie je existencia spoluvlastníckeho vzťahu. V prípade, že spoluvlastník má záujem svoj spoluvlastnícky podiel previesť na iného, má povinnosť svoj podiel ponúknuť spoluvlastníkovi, resp. spoluvlastníkom, s výnimkou prípadu prevodu blízkej osobe. Jedným z právnych dôsledkov porušenia predkupného práva (ktoré odvolací súd už uvádzal vyššie) je za aplikácie ustanovenia § 603 ods. 3 O. z. právo domáhať sa od nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu, aby mu vec (podiel) ponúkol na predaj. Ak nadobúdateľ oprávnenému spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo bolo porušené, spoluvlastnícky podiel neponúkne na kúpu dobrovoľne, môže sa takýto podielový spoluvlastník domáhať nahradeniu prejavu vôle nadobúdateľa rozhodnutím súdu. Súd pri rozhodovaní je však limitovaný vymedzením uvedeným v zákonom ustanovení, umožňujúcim iba pomerné vykúpenie podielu spoluvlastníka podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov, pričom ani teologickým výkladom druhej vety § 140 O.z. podľa názoru dovolacieho súdu nemožno dospieť k záveru, ktorý vyslovil súd prvej inštancie, že spoluvlastník, ktorý prejavil záujem o nadobudnutie prevádzaného podielu, má z titulu zákonného predkupného práva k dispozícii aj podiel ďalšieho podielového spoluvlastníka (celkovo v súdnej veci podiel o veľkosti 2/9 k celku), pričom v konaní bolo nesporné, že ďalší podielový spoluvlastník vo vzťahu k uplatneniu svojho práva (pôvodný žalobca 2/ spoločnosť AGRICOMP s.r.o. so sídlom Lučenec, Partizánska 1070/4) svoje predkupné právo neuplatnil, nahradenia prejavu vôle sa nedomáhal. Odvolací súd uviedol, že v zmysle vyššie uvedených záverov dovolacieho súdu - Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 2Cdo/91/2008, aktívny spoluvlastník (spoluvlastník, ktorý uplatnil svoje predkupné právo) má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedené spoluvlastnícke podiely len pomerne, len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov.

7.3. Vo vzťahu k ostatným tvrdeným odvolacím námietkam žalovaného s prihliadnutím na už vyššie uvedené odvolací súd tie nepovažoval za zásadné odvolacie námietky. Pokiaľ žalovaný namietal, že zmluva o prevode nehnuteľností podľa výroku rozhodnutia súdu nezodpovedá zmluve, ktorá bola uzavretá pôvodnými spoluvlastníkmi so žalovaným, odvolací súd uviedol, že ak sa žalobca domáha nahradenia prejavu vôle nadobúdateľa uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, mal by v petite žaloby obsiahnuť text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok ako sú v zmluve, ktorou nadobudol vec nadobúdateľ, resp. ktorou bolo porušené predkupné právo žalobcu (3Cdo/81/2016). Spoluvlastník, ktorého predkupné právo bolo porušené je oprávnený domáhať sa voči nadobúdateľovi, aby súd nahradil jeho prejav vôle previesť na žalobcu nadobúdateľom nadobudnutý spoluvlastnícky podiel zmluvou, predmetom ktorej je ten istý podiel na identických nehnuteľnostiach za rovnakú kúpnu cenu, prípadne aj za tých istých vedľajších zmluvných dojednaní. Preskúmaním veci odvolací súd nezistil, že by nebola splnená podmienka (s výnimkou toho istého podielu na identických nehnuteľnostiach - čo odvolací súd už odôvodnil vyššie) rovnakej kúpnej ceny. Vedľajšie zmluvné dojednania boli čiastočne odlišné, avšak pre obsah zmluvy neboli zásadné. Pokiaľ žalovaný namietal zneužitie práva na podanie žaloby žalobcom tvrdiac, že žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 03. 07. 2023 uviedol skutkové tvrdenie, že žalobca podal žalobu v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že konanie žalobcu primárne nesmeruje k tomu, aby uplatňoval svoje práva a nároky, ale aby „robil zlé“ žalovanému s tvrdením, že sa jedná o skutkové tvrdenie žalovaného, ktoré nebolo žalobcom popreté, odvolací súd uviedol, že toto tvrdenie žalovaného (vo vyjadrení zo dňa 03. 07. 2023) nemožno považovať za skutkové tvrdenie. Preto súd správne pristúpil k vecnému prejednávaniu veci a neodmietol žalobu žalobcov tak, ako sa toho domáhal žalovaný pri aplikácii čl. 2 ods. 2 CSP. Rovnako neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že žalobcovia tým, že v predchádzajúcom konaní žalobu vzali späť, možno toto späťvzatie považovať za vzdanie sa predkupného práva a z toho dôvodu sa nemôžu s úspechom svojho práva následne dovolávať. Späťvzatie žaloby nemožno považovať za vzdanie sa predkupného práva obidenými spoluvlastníkmi.

7.4. Žaloba žalobcom bola podaná o nahradenie prejavu vôle, v takomto prípade súd nie je oprávnený zasahovať do textu požadovanej zmluvy; rozsudkom môže len nahradiť prejav vôle žalovaného alebo žalobu zamietnuť. Súd nemôže modifikovať zmluvu za účelom ustálenia spoluvlastníckeho podielu, ktorý by žalobcovi patril (v súdnej veci 1/9 v pomere k celku). S prihliadnutím už na vyššie uvedené, preto z týchto dôvodov žalobu žalobcu odvolací súd zamietol. Odvolací súd považoval za dôvodnú odvoláciu

námietku žalovaného vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu súdom prvej inštalácie, ktorý sa pri svojom rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, odvolaniu žalovaného vyhovel a rozsudok súdu prvej inštalácie postupom v zmysle § 388 zmenil a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP.

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie obchodná spoločnosť AGRICOMP s.r.o., so sídlom Partizánska 1070/4, Lučenec, IČO: 47 453 702 (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. b) CSP namietajúc, že žalobca, t.j. obchodná spoločnosť Compagra s.r.o., so sídlom Partizánska 1070/4, Lučenec, IČO: 50087134, zanikla a bola vymazaná z obchodného registra dňa 13. 06. 2024 v dôsledku zlúčenia s obchodnou spoločnosťou AGRICOMP s.r.o., so sídlom Ulica partizánska 1070/4, Lučenec, IČO: 47453702. Z uvedeného je preto zrejmé, že v priebehu konania, v čase pred rozhodnutím odvolacieho súdu žalobca nemal procesnú subjektivitu a odvolací súd mal konať s jeho právnym nástupcom, t.j. obchodnou spoločnosťou AGRICOMP s.r.o..

9. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

10. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (resp. jej právny nástupca), v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

15. Procesná subjektivita v procesnom zmysle predstavuje procesnú podmienku, ktorou sa rozumie určitá procesná danosť, ktorá musí existovať, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť. Zároveň predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania, ktorej neexistencia spravidla tvorí neodstrániteľnú vadu konania v závislosti od toho, či strana nemá procesnú subjektivitu od samého začiatku konania (§ 62 CSP) alebo ju stratí až v priebehu konania (§ 63 až § 66 CSP). Ak strana disponovala do určitej fázy konania procesnou subjektivitou a následne ju v priebehu procesu stratila, nemusí vždy nevyhnutne ísť o neodstrániteľnú vadu konania. Takáto vada sa za istých okolností definovaným procesným postupom odstrániť dá. O odstrániteľnú vadu konania ide v prípadoch, keď podľa hmotného práva zaniká právnická osoba s právnym nástupcom.

16. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Ustanovenie § 20a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník uvádza, že právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak. Týmto momentom teda právnická osoba stráca svoju hmotnoprávnu subjektivitu.

17. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 309/2023 Z. z. o premenách obchodných spoločností a družstiev zlúčenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia spoločnosti bez likvidácie dochádza k zániku jednej spoločnosti alebo viacerých spoločností, pričom obchodné imanie (ďalej len "imanie") zanikajúcich spoločností prechádza na inú už existujúcu spoločnosť, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

18. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

19. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

20. Z okolností preskúmanej veci vyplýva, že odvolací súd konal so stranou sporu, ktorá v čase vyhlásenia dovolaním napadnutého rozhodnutia vo veci samej nemala procesnú subjektivitu z dôvodu jej zániku. Svoju hmotnoprávnu subjektivitu žalobca stratil v priebehu konania a to výmazom z obchodného registra dňa 13. 06. 2024. Odvolací súd mal mať vedomosť o zániku žalobcu a tiež o tom, že k zániku žalobcu ako právnickej osoby došlo v dôsledku zlúčenia s obchodnou spoločnosťou AGRICOMP s.r.o., so sídlom Ulica partizánska 1070/4, Lučenec, IČO: 47453702, ktorá sa stala právnym nástupcom žalobcu. Preto mal podľa § 378 ods. 1 CSP v spojitosti s § 66 CSP odvolací súd z úradnej povinnosti rozhodnúť (uznesením), že v konaní bude pokračovať s právnym nástupcom pôvodného žalobcu a následne s ním konať a rozhodnúť ako stranou sporu. Preto procesný postup odvolacieho súdu vyplývajúci z ustanovenia § 64 CSP nebol v súlade s procesnými predpismi, keď k zániku procesnej subjektivity žalobcu došlo pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej, ktorým je súd viazaný (§ 219 ods. 4 CSP). Nakoľko v tomto prípade nedostatok procesnej subjektivity strany v spore nie je možné následne opraviť ako inú zrejmu nesprávnosť v zmysle ustanovenia § 224 CSP, dovolateľ preto opodstatnene namietal dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. b) CSP.

21. Dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie v potvrdzujúcom výroku v spojení s opravným uznesením zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP a § 450 CSP).

22. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne odvolací súd v rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.